

Grund, har Amtsrådet at forhandle med vedkommende Byraad angaaende Affattelsen af Regulativet. Altsaa, naar Amtsrådet i den ene Henseende skal forhandle med Byraadet, nemlig om Affattelse af Regulativet, saa forekommer det mig mindre korrekt, at Amtsrådet skal være enebestemmende med Hensyn til Dptagelsen af et Vandløb som offentligt. Jeg har ikke tilstrækkelig Kjendskab til Forholdene omkring i Kjøbstæderne til at vide, om Spørgsmaalet i og for sig har nogen videre Betydning; det er meget muligt, at det ikke har det, men jeg har dog ikke villet undlade at henlede et eventuelt Udvalgs Opmærksomhed paa dette Spørgsmaal. Naar jeg siger: et eventuelt Udvalg, saa er det naturligvis, fordi jeg forudsætter, at denne Sag er af den Betydning, at den kommer i Udvalg, og det er ogsaa Grunden til, at jeg aldeles afholder mig fra at gaa ind paa de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget. — Den ærede første Læser kom gennem en meget udførlig og grundig Udvikling ind paa Spørgsmaalet om Lovforslagets Bestemmelser om Expropriation, og hans Resultat var da det, at han troede ikke, at Lovforslaget paa noget Punkt var gaaet ud over den Grændse, man har tænkt sig ved Grundlovens § 82. Jeg tror i det Hele taget, uden at gaa ind paa Enkelthederne, at jeg aldeles kan tiltræde den Mening, som den ærede Læser ytrede. Det eneste Tilfælde, hvor jeg maatte kunde finde det noget tvivlsomt, er, hvor der ikke alene er Tale om en Expropriation, det vil sige, om ved Tvang at fordrø, at en Mand skal afstaa sin Eiendom mod Erstatning, men hvor der tillige er Tale om, at et Grundstykke skal overtages af en Anden. Det er et aparte nyt Forhold, som navnlig er omtalt i § 10, hvor der staar: „Med Hensyn til mindre Jordstykker, som ved Nættelse af Bugter i Vandløbet frastkæres enkelte Lodder, kunne passende Magelæg eller Omdelinger paabydes af Landvæsenkommissionen.“ Det er et Forhold, som er noget nyt, og som maatte kan vække nogen Tvivl; men jeg tror dog, at der ikke vil være nogen Fare ved at beholde en saadan Bestemmelse; man maa jo minde, at det ikke er den enkelte Mand, som tvinger en anden Mand, men det er kun Veiledning for Landvæsenkommissionen, og det er Landvæsenkommissionen, der tager Bestemmelse i saadanne Tilfælde. Skulde Forholdet stille sig saaledes, at en Mand, til hvis Side et Stykke Jord blev afflaaren, ikke evnede at tage derimod, saa vil Kommissionen sikkert paa ingen Maade tvinge ham dertil. Jeg tror, at man ikke skal være for ængstelig ved den Anvendelse, som i det foreliggende Lovforslag er gjort af Expropriationen.

Jeg sagde, at jeg, hvor fristet jeg end kunde være dertil, ikke skal komme ind paa Lovforslagets enkelte Bestemmelser. Derimod haaber jeg, at det maa være mig tilladt at gjøre et Par Bemærkninger angaaende et Spørgsmaal, som ikke

direkte vedrører Lovforslaget, men som dog staar i temmelig intim Forbindelse dermed og navnlig ogsaa er fremhævet i Motiverne til Kommissionens Betænkning, saa jeg antager, det kan omtales i Forbindelse med Lovforslaget. Det er nemlig Spørgsmaalet om Landvæsenkommissionerne. Kommissionen har jo udtalt sin Anerkendelse af Landvæsenkommissionerne som Institution betragtet, hvorimod den har havt Meget at indvende imod Landvæsenkommissionernes Organisation. Jeg tror nu, at Kommissionen i den Henseende er lidt ubillig og er gaaet lidt for vidt, og jeg vil blot i den Henseende tillade mig et Par Bemærkninger. Kommissionen misbilliger for det Første bestemt — det er det stærkeste Udtryk, jeg har set i hele Betænkningen — den Maade, hvorpaa Landvæsenkommissærernes Bestillinger besættes; men det vil erindres, at Landvæsenkommissærerne udnævnes af Indenrigsministeriet efter Forslag af Amtsrådet, og at dertil tages de mest ansete Landmænd, Kammerråder og flige Folk, som man tror have Forstand paa de Dele, Forstand paa Landvæsenet. Nu misbilliger Kommissionen denne Besættelsesmaade i høi Grad, fordi den siger, at der ubelukkende skal tages Hensyn til, om de Vedkommende forstaa sig paa Landvæsenet — jeg husker ikke Udtrykkene saa nøie. Det er nu ganske vist, at det er meget ønskeligt, at de Herrer Landvæsenkommissærer have særligt Kjendskab dertil; men det maa erindres, at der er mange andre Forhold, hvor Landvæsenkommissionerne og Landvæsenkommissærerne anvendes, saa alene af den Grund at misbillige Udnævnelssmaaden forekommer mig er ikke ganske berettiget. Dernæst siger Kommissionen, at en af dens Anker imod Landvæsenkommissionerne er den, at Antallet af Landvæsenkommissærer er for stort i hvert Amt. Kommissionen siger, at naar der var færre af dem, saa vilde de blive hyppigere benyttede og derved faae mere Rutine og bedre Forstand paa de Arbejder, som de skulde udføre. Ja, dette er fuldkommen rigtigt, men man kan ogsaa se Sagen fra en anden Side. Vi maa erindre, at disse Landvæsenkommissionsforretninger jo ofte ere af en indviklet og vanskelig Natur, og at det er en Slags Sager, som der hører et vist Talent til at behandle, og som der navnlig hører et vist Talent og Kjendskab til at faae en mindelig Afgjørelse paa, hvilket ubetinget altid er det Bedste. Jeg tror, at naar Landvæsenkommissærerne tages blandt den stedlige Befolkning, og naar der saaledes kommer Landvæsenkommissærer til Stede, som Parterne kende og have Tillid til, saa vilde de kunne udrette meget Mere, navnlig i Retning af en mindelig Afgjørelse, end fremmede Folk, og jeg vil derfor anse det for at være tvivlsomt, om det er rigtigt at indskrænke Antallet, for at de, som blive tilbage, kunne faae nogen mere Rutine. Dernæst har Kommissionen den samme Indvending at gjøre med Hensyn til Landvæsenkom-